

Ε.Ε.Παρ.ΙΙΙ(Ι)
Αρ. 5985, 5.12.2025
Αριθμός 362

Κ.Δ.Π. 362/2025

Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2025, οι οποίοι εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 32, του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου, αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 3 του περί της Καταθέσεως στη Βουλή των Αντιπροσώπων των Κανονισμών που Εκδίδονται με Εξουσιοδότηση Νόμου, Νόμου (Ν. 99 του 1989 όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 227 του 1990 μέχρι 3(Ι) του 2010).

ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1994 ΕΩΣ 2025

Κανονισμοί δυνάμει του άρθρου 32

Προοίμιο.
Επίσημη
Εφημερίδα
της ΕΕ: L,
2024/1262
15.05.2024.

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κατ' εξουσιοδότηση οδηγία (ΕΕ) 2024/1262 της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 2024 για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/63/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις για τις εγκαταστάσεις και για τη φροντίδα και τη στέγαση των ζώων, καθώς και όσον αφορά τις μεθόδους θανάτωσης των ζώων»,

46(Ι) του 1994
94(Ι) του 1997
75(Ι) του 2000
43(Ι) του 2002
95(Ι) του 2008
134(Ι) του 2009
15(Ι) του 2011
55(Ι) του 2013
175(Ι) του 2020
183(Ι) του 2022
57(Ι) του 2025.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σε αυτό δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου, εκδίδει τους ακόλουθους Κανονισμούς.

Συνοπτικός
τίτλος.
Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα
Τρίτο (Ι):
5.7.2013
3.2.2017
29.4.2021.

1. Οι παρόντες Κανονισμοί θα αναφέρονται ως οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2025 και θα διαβάζονται μαζί με τους περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς) Κανονισμούς του 2013 έως 2021 (οι οποίοι στο εξής θα αναφέρονται ως «οι βασικοί κανονισμοί») και οι βασικοί κανονισμοί και οι παρόντες Κανονισμοί θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Επιστημονικούς Σκοπούς) Κανονισμοί του 2013 έως 2025.

Τροποποίηση
του
Παράρτηματος ΙΙΙ
των βασικών
κανονισμών.

2. Το Παράρτημα ΙΙΙ των βασικών κανονισμών τροποποιείται ως ακολούθως-

(α) Με την τροποποίηση του Τμήματος Α ως ακολούθως:

- (i) Με την αντικατάσταση του τίτλου του σημείου 2.3., με τον τίτλο «2.3. Θόρυβος και κραδασμοί»·
- (ii) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο γ) του σημείου 2.3., της ακόλουθης νέας παραγράφου:
 - «δ) Για τα υδρόβια ζώα, ο εξοπλισμός που προκαλεί θόρυβο ή κραδασμούς, όπως οι ηλεκτρογεννήτριες ή συστήματα διήθησης, δεν επηρεάζει αρνητικά την καλή διαβίωση των ζώων.»·
- (iii) με την αντικατάσταση του τίτλου του σημείου 2.4., με τον τίτλο «2.4. Συστήματα συναγερμού και σχέδια έκτακτης ανάγκης»·

- (iv) με την προσθήκη αμέσως μετά την παράγραφο γ) του σημείου 2.4., της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«δ) Εφαρμόζονται αποτελεσματικά σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διασφάλιση της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων σε περίπτωση αποτυχίας βασικών στοιχείων της ζωικής παραγωγής.» και

- (β) με την τροποποίηση του Τμήματος Β ως ακολούθως:

- (i) Με την προσθήκη, στο τέλος του σημείου 8. πριν από τον Πίνακα 8.1. του ακόλουθου κειμένου:

«Κατά τη στέγαση πτηνών που έχουν ληφθεί από το φυσικό περιβάλλον, ο χώρος που προβλέπεται στους πίνακες 8.1. έως 8.10. ισχύει όταν τα πτηνά κρατούνται για περιόδους άνω των 24 ωρών. Όταν τα πτηνά κρατούνται για βραχύτερες χρονικές περιόδους, λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την καλή διαβίωση των ζώων.»

- (ii) με την προσθήκη στο σημείο 8., αμέσως μετά τον Πίνακα 8.7., των ακόλουθων νέων Πινάκων:

«Πίνακας 8.8.
Ψαρόνια

Μέγεθος ομάδας	Ελάχιστο μέγεθος καταλύματος (m ²)	Ελάχιστο ύψος (cm)	Ελάχιστο πλάτος θέσης στην τάιστρα ανά πτηνό (cm)	Ελάχιστο πλάτος θέσης στην κούρνια ανά πτηνό (cm)
μέχρι 6	2,0	200	5	30
7 έως 12	4,0	200	5	30
13 έως 20	6,0	200	5	30
για κάθε επιπλέον πτηνό μεταξύ των 21 και των 50	0,25		5	30
για κάθε πτηνό επιπλέον των 50	0,15		5	30

Πίνακας 8.9.
Σπιτοσπουργίτες

Μέγεθος ομάδας όταν δεν υπάρχουν οπτικοί φραγμοί	Μέγεθος ομάδας όταν υπάρχουν οπτικοί φραγμοί	Ελάχιστο μέγεθος καταλύματος (m ²)	Ελάχιστο ύψος (cm)
μέχρι 10	μέχρι 15	2,4	180
11 έως 20	16 έως 35	4,8	180
21 έως 30	36 έως 60	7,3	180
για κάθε πτηνό επιπλέον των 30	για κάθε πτηνό επιπλέον των 60	0,11	

Πίνακας 8.10.

Καλόγεροι και γαλαζοπαπαδίτσες

Μέγεθος ομάδας	Ελάχιστο μέγεθος καταλύματος (m ²) ανά πτηνό	Ελάχιστο ύψος (cm)	Ελάχιστος αριθμός ταϊστών	Ελάχιστο πλάτος θέσης στην κούρνια ανά πτηνό (cm)
1	3	180	1	100
2-10 (*) (ένα μόνο φύλο)	1	180	2	40
1 θηλυκό + 1 αρσενικό	2	180	2	100
(*) Δεν επιτρέπονται μεγέθη ομάδων άνω των δέκα (10) πτηνών χωρίς καθορισμένο πρόγραμμα παρακολούθησης με επαρκή συχνότητα για τον εντοπισμό και τον μετριασμό της επιθετικότητας.				

»·

- (iii) με την αντικατάσταση του σημείου 11.1., με το ακόλουθο σημείο:

«11.1. Παροχή και ποιότητα ύδατος

Εξασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή επαρκής παροχή ύδατος κατάλληλης ποιότητας. Η ροή του ύδατος σε συστήματα επανακυκλοφορίας νερού ή το φιλτράρισμα εντός δεξαμενών αρκεί για να εξασφαλίζεται ότι οι παράμετροι ποιότητας του ύδατος διατηρούνται σε αποδεκτά επίπεδα, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του συστήματος εκτροφής, ως προς τις απαιτήσεις για το είδος και το στάδιο της ζωής. Το παρεχόμενο νερό φιλτράρεται ή υφίσταται επεξεργασία για την αφαίρεση ουσιών επιβλαβών για τα ψάρια, όπου απαιτείται. Οι παράμετροι ποιότητας του ύδατος παραμένουν πάντα στο αποδεκτό επίπεδο τιμών που συντηρεί την κανονική δραστηριότητα και φυσιολογία για το δεδομένο είδος και στάδιο ανάπτυξης. Η ροή του ύδατος είναι η κατάλληλη για να μπορούν τα ψάρια να κολυμπούν και να διατηρούν κανονική συμπεριφορά. Παρέχεται στα ψάρια ο κατάλληλος χρόνος εγκλιματισμού και προσαρμογής στις μεταβολές των συνθηκών ποιότητας του νερού. Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των αιφνίδιων μεταβολών των αερόφων παραμέτρων που επηρεάζουν την ποιότητα του ύδατος. Εξασφαλίζεται και παρακολουθείται η ενδεδειγμένη ροή του ύδατος και η στάθμη των υδάτων.»·

- (iv) με την αντικατάσταση του σημείου 11.2., με το ακόλουθο σημείο:

«11.2. Οξυγόνο, αζωτούχες ενώσεις, διοξείδιο του άνθρακα, pH και αλατότητα

Η συγκέντρωση οξυγόνου είναι κατάλληλη για τα συγκεκριμένα είδη και τις συνθήκες διατήρησής τους. Εφόσον είναι απαραίτητο, προβλέπεται συμπληρωματικός αερισμός του νερού της δεξαμενής, ανάλογα με το σύστημα εκτροφής. Οι συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα και αζωτούχων ενώσεων, δηλαδή αμμωνίας, νιτρωδών και νιτρικών, διατηρούνται κάτω από τα επιβλαβή επίπεδα. Η ποιότητα των υδάτων παρακολουθείται με τη χρήση καθορισμένου προγράμματος δοκιμών με επαρκή συχνότητα για τον εντοπισμό αλλαγών σε αυτές τις κρίσιμες παραμέτρους και λαμβάνονται μέτρα για τον μετριασμό αυτών των αλλαγών.

Το επίπεδο pH προσαρμόζεται στο εκάστοτε είδος και παρακολουθείται ώστε να διατηρείται κατά το δυνατόν σταθερό. Η αλατότητα προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του είδους και στο στάδιο της ζωής του ψαριού. Οι μεταβολές της αλατότητας επέρχονται σταδιακά.»·

- (v) με την αντικατάσταση του σημείου 11.3., με το ακόλουθο σημείο:

«11.3. Θερμοκρασία και φωτισμός

Η θερμοκρασία διατηρείται εντός του βέλτιστου πεδίου τιμών για το εκάστοτε είδος ψαριών, και παραμένει κατά το δυνατόν σταθερή. Οι μεταβολές της θερμοκρασίας επέρχονται σταδιακά. Εξασφαλίζεται η δέουσα για τα ψάρια περιοδικότητα του φωτισμού.»

- (vi) με την αντικατάσταση του σημείου 11.5., με το ακόλουθο σημείο:

«11.5. Διατροφή και χειρισμός

Τα ψάρια τρέφονται με το ενδεδειγμένο σιτηρέσιο με την κατάλληλη ποσότητα και συχνότητα τροφής. Χρειάζεται ειδική προσοχή όσον αφορά τη διατροφή των προνυμφικών μορφών ψαριών ιδίως στις περιπτώσεις στροφής από σιτηρέσια με ζωντανούς οργανισμούς σε τεχνητά. Εάν η διακοπή της σίτισης είναι αναγκαία για μη διαδικαστικούς λόγους, όπως για σκοπούς μεταφοράς, η διάρκειά της είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους των ψαριών και της θερμοκρασίας του νερού.

Όπου είναι δυνατόν, ο χειρισμός των ψαριών γίνεται χωρίς απομάκρυνση από το νερό. Ο χειρισμός των ψαριών τόσο εντός όσο και εκτός του νερού περιορίζεται στο ελάχιστο και ο εξοπλισμός που έρχεται σε άμεση επαφή με τα ψάρια υγραίνεται. Ο χειρισμός των ψαριών δεν πραγματοποιείται στα ακραία όρια του εύρους των θερμοκρασιών που μπορούν να ανέχονται.»

- (vii) με την προσθήκη αμέσως μετά το σημείο 11.5., του ακόλουθου νέου σημείου:

«11.6. Ζεβρόψαρα

11.6.1. Ποιότητα του ύδατος

Πίνακας 11.1.

Απαιτήσεις για τις παραμέτρους του ύδατος στα συστήματα στέγασης ζεβρόψαρων

Παράμετροι του ύδατος	Ελάχιστες-μέγιστες απαιτήσεις
Θερμοκρασία	24-29 °C
Αγωγιμότητα	150-1700 $\mu\text{S}/\text{cm}^2$
Ολική σκληρότητα	40-250 mg/L CaCO_3
pH	6,5-8
Αζωτούχες ενώσεις	$\text{NH}_3/\text{NH}_4^+ < 0,1$ (*) mg/L, $\text{NO}_2^- < 0,3$ mg/L, $\text{NO}_3^- < 25$ mg/L
Διαλυμένο οξυγόνο	> 5 mg/L

(*) ή κάτω από το όριο ανίχνευσης. 0,1 mg/L υποδεικνύει τη συνολική ποσότητα αμμωνίας, $\text{NH}_3/\text{NH}_4^+$. Αυτό αντιστοιχεί σε 0,002 mg/L NH_3 σε θερμοκρασία 28 °C και pH 7,5.

11.6.2. Φωτισμός

Κατά τη φάση λειτουργίας φωτισμού τα επίπεδα φωτός είναι σταθερά, εκτός από τις βραχείες μεταβατικές φάσεις σούρουπο/χάραμα, όπου χρησιμοποιούνται. Κατά τη φάση διακοπής του φωτισμού το σκοτάδι είναι απόλυτο.

11.6.3. Πυκνότητα εκτροφής και περιβαλλοντική πολυπλοκότητα

Όγκοι ύδατος μικρότεροι από ένα λίτρο (1lt) δεν χρησιμοποιούνται για ενήλικα ζεβρόψαρα. Η πυκνότητα εκτροφής δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) ενήλικα ψάρια ανά λίτρο. Το μέγεθος και το σχήμα της δεξαμενής επιτρέπουν στα ψάρια να επιτελούν τη φυσική τους συμπεριφορά και τη δραστηριότητα κολύμβησης.

Αποφεύγεται η παρατεταμένη απομονωμένη στέγαση.»

- (viii) με την προσθήκη αμέσως μετά το σημείο 11., του ακόλουθου νέου σημείου:

«12. Κεφαλόποδα

12.1. Παροχή και ποιότητα ύδατος

Εξασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή επαρκής παροχή ύδατος κατάλληλης ποιότητας. Ο σχεδιασμός της δεξαμενής και ο ρυθμός ροής του ύδατος ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κατάλληλης οξυγόνωσης σε σχέση με το μέγεθος, το στάδιο της ζωής και τις συμπεριφορικές ανάγκες τους. Η θερμοκρασία του ύδατος, η αλατότητα, το pH και τα επίπεδα των αζωτούχων ενώσεων είναι κατάλληλα για τις ανάγκες των ειδών και των μορφών ζωής. Οι διαφυγές και η ακούσια εισαγωγή ξένων στοιχείων αποτρέπονται με τη χρήση καλυμμάτων, όπου απαιτείται.

Παρέχεται στα κεφαλόποδα ο κατάλληλος χρόνος εγκλιματισμού και προσαρμογής στις μεταβολές των συνθηκών ποιότητας του ύδατος

12.2. Φωτισμός

Η ένταση του φωτός και η περιοδικότητα του φωτισμού πληρούν τις απαιτήσεις για το είδος.

12.3. Σιτηρέσιο

Το καθεστώς σίτισης των κεφαλόποδων είναι κατάλληλο για το είδος, τα στάδια ανάπτυξης και τις συμπεριφορικές ανάγκες τους.

12.4. Εμπλουτισμός και χειρισμός

Παρέχεται στα κεφαλόποδα κατάλληλη και επαρκής ποσότητα φυσικών, γνωστικών και αισθητηριακών ερεθισμάτων τα οποία καθιστούν δυνατό ένα ευρύ φάσμα ειδικών ανά είδος συμπεριφορών. Οι συνθήκες στέγασης λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά είδος κοινωνικές ανάγκες (δηλαδή τις συνήθειες ομαδικής ή μονήρους διαβίωσης του είδους). Παρέχονται καταφύγια ή φωλιές, κατά περίπτωση, για το είδος.

Όπου είναι δυνατόν, ο χειρισμός των κεφαλόποδων γίνεται χωρίς απομάκρυνσή τους από το νερό. Ο χειρισμός των κεφαλόποδων εκτός του νερού περιορίζεται στο ελάχιστο και ο εξοπλισμός που έρχεται σε άμεση επαφή με τα ζώα υγραίνεται.

Πίνακας 12.1.
Κεφαλόποδα

Οικογένεια	Ομάδα	Μήκος σώματος (*) (cm)	Ελάχιστη υδάτινη επιφάνεια (cm ²)	Ελάχιστη υδάτινη επιφάνεια για κάθε επιπλέον ζώο στην περίπτωση της ομαδικής διατήρησης (cm ²)	Ελάχιστο βάθος νερού (cm)
Sepiidae	Σουπιές	μέχρι 2 > 2 έως 6 > 6 έως 12 > 12	100 600 1 200 2 500	40 200 400 1 000	7 15 20 25
Sepiolidae	Σηπιοειδή (**)	μέχρι 1 > 1 έως 3 > 3	50 120 150	5 50 100	5 8 12
Loliginidae	Καλαμάρια (***), (****)	μέχρι 15 > 15 έως 25 > 25	2 000 4 500 6 000	400 900 1 200	60 90 90
Octopodidae	Χταπόδια (****)	μέχρι 10 > 10 έως 20 > 20	2 000 2 600 4 000	600 700 1 200	40 50 50

(*) Μήκος ραχιαίου μανδύα.

(**) Ομάδα έως 40 ατόμων.

(***) Προτιμάται η χρήση δεξαμενών κυλινδρικού σχήματος. Οι ελάχιστες τιμές αυξάνονται κατά 5 % εάν χρησιμοποιούνται μη κυλινδρικές δεξαμενές.

(****) Κατά τη διάρκεια του νεανικού, παραπρονυμφικού σταδίου, τα καλαμάρια και τα χταπόδια στεγάζονται σε κυλινδρικές δεξαμενές, με μέγιστο αριθμό είκοσι (20) νεογνών ανά λίτρο και υιοθετούνται μέθοδοι περιορισμού της οπτικής επαφής.

».

Τροποποίηση
του
Παραρτήματος IV
των βασικών
κανονισμών.

3. Το παράρτημα IV των βασικών κανονισμών τροποποιείται ως ακολούθως-

(α) Με την αντικατάσταση του σημείου 2., με το ακόλουθο σημείο:

«2. Η θανάτωση των ζώων ολοκληρώνεται με μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

- α) Επιβεβαίωση της μόνιμης παύσης της κυκλοφορίας·
- β) καταστροφή του εγκεφάλου·
- γ) αυχενική εξάρθρωση·
- δ) αφαίμαξη· ή
- ε) διαπίστωση νεκρικής ακαμψίας.

Οι μέθοδοι επιβεβαίωσης θανάτου είναι κατάλληλες για τα είδη που θανατώνονται.»·
και

(β) (i) με την αντικατάσταση του Πίνακα 3 με τον ακόλουθο Πίνακα:

«Πίνακας 3

Ζώα- παρατηρήσεις/ μέθοδοι	Ψάρια	Αμφίβια	Ερπετά	Πτηνά	Τρωκτικά	Κουνέλια	Σκύλοι, γάτες, κουνάβια και αλεπούδες	Μεγάλα θηλαστικά	Πρωτεύοντα πλήν ανθρώπου	Κεφαλόποδα
Υπερβολική δόση αναισθησίας	1)	1)	1)	1)	1)	1)	1)	1)	1)	
Πιστόλι διατρητικής ράβδου			2)							
Διοξειδίο του άνθρακα					3)					
Εξάρθρωση του αυχένα				4)	5)	6)				
Διείσδυση/ Πλήγμα στο κράνιο με κρούση				7)	8)	9)	10)			
Αποκεφαλισμός				11)	12)					
Ηλεκτρική αναισθητοποίη- ση	13)	13)		13)		13)	13)	13)		
Αδρανή αέρια (Ar, N ₂)								14)		
Πυροβολισμός που πλήττει τον εγκέφαλο με κατάλληλο πυροβόλο όπλο, πιστόλι και πυρομαχικά			15)				16)	15)		
Υποθερμικό σοκ	17)									

και

»·

(ii) με την προσθήκη στον κατάλογο «Απαιτήσεις», αμέσως μετά τον Πίνακα 3 του ακόλουθου νέου σημείου:

«17. Μόνον για ζεβρόψαρα (*Danio rerio*) ≥ 16 ημέρες μετά τη γονιμοποίηση (dprf) και με μέγιστο μήκος σώματος πέντε (5) εκατοστά (cm). Η θερμοκρασία του υποθερμικού σοκ είναι ≤ 4 °C και η διαφορά θερμοκρασίας από τη θερμοκρασία διατήρησης είναι ≥ 20 °C. Τα ψάρια δεν έρχονται σε άμεση επαφή με τον πάγο. Ο ελάχιστος χρόνος έκθεσης είναι πέντε (5) λεπτά.».

Έναρξη της
ισχύος των
παρόντων
Κανονισμών.

4. Οι παρόντες Κανονισμοί τίθενται σε ισχύ την 4^η Δεκεμβρίου 2026.